

BILBESKATNING – EN KILDE TIL MANGE SPØRSMÅL OG PROBLEMSTILLINGER.

De aller fleste næringsdrivende har et visst behov for å bruke bil i utøvelsen av næringen, og i mange bransjer er det også vanlig å utstyre de ansatte med firmabil av eller annen art. Bilhold i næring kan i noen tilfeller være et skattemessig minefelt, og det er derfor viktig å ha en oversikt over de viktigste reglene og problemstillingene. I artikkelen bruker jeg «yrkesbil» som fellesbetegnelse for «firmabil» og «næringsbil».

Skille mellom yrkesbil og privatbil

For å få en bil godkjent som yrkesbil, dvs. et driftsmiddel i næring, må følgende betingelser være til stede:

- Årlig kjøring i næring må utgjøre minst 6.000 km, målt som et gjennomsnitt over tre år, eller
- Bilen er ikke spesielt godt egnet til privat bruk, typisk en pickup eller en «pizzabil» med kun en seterad.

Dersom bilen ikke anses som en yrkesbil, blir den å regne som en privatbil. Grensen på 6.000 kilometer går begge veier, slik at en privatbil kan gå over til å bli yrkesbil dersom grensen på 6.000 km overskrides. Men i praksis er dette en sjelden problemstilling, fordi det er sjelden at det føres kjørebok som dokumenterer en slik utstrakt bruk.

Grensedragnig yrkeskjøring, privatkjøring og sporadisk privat bruk

Etter gjeldende regelverk vil i utgangspunktet all kjøring utover kjøring i næring, bli definert som privatkjøring. Det er her to viktige unntak for ansattes bruk av arbeidsgivers bil:

Kjøring til og fra hjem: Slik kjøring blir ikke fordelsbeskattet dersom den ansatte kun bruker bilen til og fra jobb og ikke har fast oppmøtested. Dersom man har samme oppmøtested i mer enn 2 uker (10 arbeidsdager) i strekk, er dette å anse som fast oppmøtested, og dette skal i utgangspunktet medføre fordelsbeskatning for den ansatte.

Her er det verdt å merke seg at omveier til og fra jobb, eksempelvis henting av barn i barnehage, utløser full fordelsbeskatning. Dette foreligger det dommer på.

Sporadisk privat bruk: Tidligere har dette vært et flytende begrep, men fra og med 2016 har skattemyndighetene definert sporadisk privat bruk av arbeidsgivers bil slik:

- Inntil 1.000 km privat kjøring pr år
- Maksimalt begrenset til 10 dagers bruk pr år

Denne regelen vil *ikke* gjelde i forhold til næringsdrivendes bruk av yrkesbil, men i Lignings-ABC er det uttalt at det må «..godtas at det unnlates tilbakeføring ved helt sporadisk faktisk bruk» og i praksis må man da gå ut fra den private bruken må være unntaksvis og begrenset til noen få private småturer i løpet av et år. Vår bransjeforening Regnskap Norge mener imid-

lertid at det i praksis må kunne legges til grunn at de samme reglene for sporadisk bruk også gjelder for næringsdrivende.

Såkalte «vaktbiler»

Ansattes kjøring mellom hjem og arbeidssted anses som privatkjøring, uavhengig av om bilen er lite egnet til privat bruk eller ikke. Men fordelsbeskatning unnlates dersom det ikke er tale om fast oppmøtested i mer enn 10 arbeidsdager i strekk. For såkalte «vaktbiler» vil det være dette som vil være avgjørende i forhold til fordelsbeskatning eller ikke. Og dette vil også gjelde for en næringsdrivendes yrkesbil.

Fordelsbeskatning ved privat bruk av yrkesbil

Dersom en yrkesbil brukes privat utover sporadisk bruk, skal det skje en inntektsføring eller tilbakeføring for den private bruken, etter såkalte sjablonregler, dvs. standardtillegg:

- Fastsette beregningsgrunnlag for standardfordelen
- Deretter multiplisere grunnlaget med fastsatte prosentsetser

Beregningsgrunnlaget settes for vanlige biler til 100% av listepriis som ny, forutsatt at yrkeskjøringen utgjør mindre enn 40.000 km pr. år.

For 2019 utgjør standardfordelen/inntektstillegget følgende:

- 30% av beregningsgrunnlaget til og med kr 308.500
- 20% av overskytende beløp
- Grunnlaget reduseres med 25% hvis bilen er 3 år eller eldre pr 1.1. i inntektsåret
- Tilbakeføringen/inntektsføringen skal maksimalt utgjøre 75% av samlede bilkostnader, inklusiv 17% avskrivning av bilens listepriis som ny, eventuelt leasingkostnader

Fra og med 2016 har det kommet visse lempninger på dette, i forhold til følgende biler:

- Varebiler klasse 2
- Lastebiler med totalvekt inntil 7.500 kg

I forhold til privat bruk av slike kjøretøyer, har man nå to alternativer:

- Sjablonmetode med bunnfradrag: Det gis et bunnfradrag på 50% av beregningsgrunnlaget, begrenset oppad til kr 150.000 pr bil. Fordelen skal fortsatt ikke overstige 75% av samlede bilkostnader, se ovenfor.
- Individuell verdsetting: Dette forutsetter at bilen er utstyrt med elektronisk kjørebok, og fordelen fastsettes da til faktisk bruk, antall km ganger en km-sats på kr 3,40.

Næringsmessig bruk av privatbil

Det gis fradrag for bruk av privatbil i næring etter kilometer-sats, som blir fastsatt for hvert år. Km-satsen for 2019 er kr 3,50. Når det gjelder kjørelengde, er det to alternativer:

- Antall kilometer etter kjørebok
- Antall kilometer etter skjønn

Merk at det kun kan kreves fradrag for inntil 6.000 km, selv om det er ført kjørebok - fordi grensen for yrkesbil da er overskredet.

Krav til dokumentasjon av yrkeskjøring

Det er normalt ikke krav til å føre kjørebok, hverken manuelt eller elektronisk. Men det er krav til registrering av kilometerstand ved hvert årsskifte, og dette skal fylles ut i et såkalt bilskjema som skal sendes inn til ligningsmyndighetene hvert år.

I tillegg er det krav til elektronisk kjørebok dersom man ønsker individuell verdsetting etter faktisk privat bruk av en yrkesbil.

Selv om det ikke foreligger et formelt krav, vil føring av kjørebok være en styrke i forhold til skattemyndighetene, dersom det blir reist tvil om en bil brukes privat eller ikke.

Personkjøretøy kontra varebiler/lastebiler

Det ligger i sakens natur at det er lettere å få aksept for at en varebil eller lastebil er en ren yrkesbil, kontra et personkjøretøy. Det er for det første mye verre å unngå en viss privat bruk av et personkjøretøy, og dernest er det mye verre å motbevise at bilen ikke brukes privat. I slike tilfeller er det en fordel å kunne framlegge en nøyaktig ført kjørebok.

Kontroll fra skattemyndighetene

De siste årene har det vært økt fokus på yrkesbiler og kontroll av den private bruken. Dette har helt sikkert sammenheng med at firmabiler og biler med grønne skilt dukker opp på de uvanligste steder til de uvanligste tider..

Som nevnt skal det hvert år sendes inn et såkalt bilskjema som vedlegg til selvangivelsen. På dette skjemaet skal det opplyses om km-stand, hva bilen brukes til og hvor den står parkert utenom arbeidstiden. Ved en kontroll fra skattemyndighetene, vil normalt følgende forhold bli vurdert:

- Type yrkesbil (lastebil eller varebil eller personbil)
- Egnethet til å kunne brukes privat
- Hvilke privatbiler disponeres?
- Er avlest kjørelengde logisk i forhold til virksomheten?
- Er det ført kjørebok?

Som nevnt er regelverket strengt, og for skattemyndighetene er det tilstrekkelig å kunne sannsynliggjøre at yrkesbilen brukes privat. Med dagens bompengesystem etterlates det elektroniske spor hver gang man passerer en bomstasjon, og man skal ikke trø feil mange ganger før fordelsbeskatningen slår inn.

Litt om merverdiavgift

Fradragsretten for inngående merverdiavgift på drift og anskaffelse av biler, er begrenset til følgende kjøretøy:

- Varebiler klasse 2 (grønne skilt)
- Lastebiler med totalvekt inntil 7.500 kg

Ved kombinert bruk skal merverdiavgiften fordeles *forholdsmessig* etter antatt bruk mellom næring og privat.

Er det lønnsomt med yrkesbil?

En tommelfingerregel er at det er lønnsomt å bruke en bil mest mulig privat, dersom bilen først er en kombinert yrkes- og privatbil. På grunn av sjablongreglene blir man forholdsvis hardest beskattet desto mindre den private bruken er.

Vårt enkle råd i forhold til yrkesbiler, er derfor å innta en enten-eller holdning:

- Unngå å bruke yrkesbilen privat, eller:
- Bruke yrkesbilen mest mulig privat hvis det uansett er kombinert bruk

Regneeksempler

Det er mange som tror fordelsbeskatning av en yrkesbil er en dyr affære, men her må vi huske på at *skattekostnaden* er den reelle kostnaden for den næringsdrivende eller den ansatte. Og skattekostnaden vil avhenge av marginals-katten som pr i dag ligger på maksimalt 47% for lønns-mottakere (ansatte) og 50% for næringsdrivende. Det er det beløpet som må sammenlignes med kostnadene ved et privat bilhold.

Nedenfor er det satt opp regneeksempler på forskjellen mellom beskatningen av privat bruk av en varebil kontra et personkjøretøy. Tallene gjelder for 2019, for biler 1. gangs registrert i hhv. 2018 og 2015:

Type bil	Kostpris	Alder	Listepris som ny	Fordel/inntekt	Forskjell
Varebil kl. 2	300.000	1	400.000	75.000	
Personbil	300.000	1	400.000	110.850	35.850
Varebil kl 2	300.000	4	450.000	56.250	
Personbil	300.000	4	450.000	98.350	42.100

Forskjellen i beskatningen ligger i de nye reglene fra 2016, med et bunnfradrag på inntil kr 150.000 for varebiler klasse 2 og lastebiler inntil 7.500 kg. Og forskjellen kan bli enda større ved individuell fordelsbeskatning, men da kreves det elektronisk kjørebok.

Elektriske biler

For el-biler er det gunstige regler for fordelsbeskatningen, ved at beregningsgrunnlaget settes til 60% av listepriis som ny, uavhengig av kjørelengde, og reduseres til 45% dersom bilen er eldre enn 3 år.

Det er begrensninger i rekkevidden for el-biler, og foreløpig har slike biler ikke vært særlig aktuelle for «vanlig» næringsdrivende som jordbrukere og håndverkere.

Oppsummering

Det er viktig å vite hvor grensen mellom yrkeskjøring og privatkjøring går. Fordelsbeskatning for privat bruk av yrkesbil utløses i følgende tilfeller:

- Dersom den private bruken overstiger «sporadisk bruk»
- Sporadisk bruk av arbeidsgivers bil = Inntil 1.000 km og maksimalt 10 dagers bruk
- Grensen for sporadisk bruk antas også å gjelde for yrkesbiler for næringsdrivende
- Ved fast oppmøtested i mer enn 10 arbeidsdager i strekk